

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	Anatomy of the Organs of Hearing and Speech		Code	652G04001
Study programme	Grao en Logopedia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	First	Basic training	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinador	Arufe Gonda, María del Carmen	E-mail	maria.arufe@udc.es	
Lecturers	Arufe Gonda, María del Carmen	E-mail	maria.arufe@udc.es	
Web	www.udc.es			
General description	Conceptos básicos sobre Citología e Histología.			
	Estudio de Neuroanatomía e Anatomía do aparato bucofonoarticulador			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A29	Adquirir a formación práctica para o traballo individual, grupal, cooperativo e de mediación con facilitador.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Aprender a aprender.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B9	Capacidade de organizar e planificar.
B17	Saber expresarse en público.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences		
4. Desenrolar a capacidade e observción, descrición, orientación e relación.	A1	B1 B2 B4	C1 C6
3. Coñecer e empregar correctamente a nomenclatura anatómica.	A1 A6 A29 A32	B1 B2 B7 B8 B17	C1 C6 C7

1. Adquirir coñecementos anatómicos básicos.	A1	B1	C1 C6
5. Adquirir a capacidade de xuízo crítico.	A1 A29 A32	B1 B2 B4 B9 B17	C1 C6 C7 C8

Contents	
Topic	Sub-topic

Temario Teórico Bloque I: Citoloxía Bloque II: HistoloxíaT Bloque III: Neuroanatomía Bloque IV: Órgano de la Audición Bloque V: Aparato Respiratorio Bloque VI: Órganos Fonoarticulatorios Bloque VII: Aparato Cardiocirculatorio.	Bloque I: Citoloxía Tema 1: Concepto. Tipos de células. Orgánulos celulares. Tema 2: División celular: mitosis e meiosis. Bloque II: Histoloxía Tema 3: Tecidos: concepto e clasificación. Tema 4: Tejido epitelial. Tejido conectivo. Tejido muscular. Tejido nervioso. Bloque III: Neuroanatomía Tema 5: Columna vertebral. Características dunha vértebra tipo. Características específicas de cada tipo de vértebra. Sacro e cóccix. Tema 6: Costillas: características e tipos. Esternón. Tórax en conxunto. Tema 7: Osteoloxía cráneo e cara. Tema 8: Introducción o SNC. Configuración externa: encéfalo e médula espinal. Meninxes. Sistema ventricular. Tema 9: Configuración interna do SNC. Principales funcións do encéfalo. Tema 10: Introducción o SNP: pares craneales e nervios raquídeos. Tema 11: Vía motora. Vía sensitiva. Arco reflexo. Tema 12: SNA: sistema nervioso simpático e sistema nervioso parasimpático. Tema 13: Vascularización. Grandes troncos supraorticos. Arterias carótidas, arterias vertebrales y sus ramas. Senos Venosos Bloque IV: Órgano da Audición Tema 14: Anatomía do oído. Tema 15: Transmisión do sonido. Vía auditiva. Bloque V: Aparato Respiratorio Tema 16: Vías respiratorias inferiores: traquea e ramificación bronquial. Porción respiratoria: bronquiolos respiratorios e alvéolos. Músculos inspiradores e espiradores. Diámetros torácicos e mecánica respiratoria. Bloque VI: Órganos Fonoarticulatorios Tema 17: Faringe: división y musculatura faríngea. Tema 18: Cavidad oral: Vestíbulo bucal, arcadas gingivodentales, cavidad bucal y lengua. Tema 19: Fosas nasales: paredes, senos paranasales y nariz. Tema 20: Laringe: Cartílagos, articulaciones, membranas y ligamentos de la laringe. Musculatura laríngea. Anatomía funcional de la laringe. Soplo fonatorio. Bloque VII: Aparato Cardiocirculatorio. Tema 21: . Anatomía do corazón. Grandes vasos. Ciclo cardíaco. Circulación maior e circulación menor.
Temario práctico 1ª Práctica: Osteoloxía cabeza 2ª Práctica: Osteoloxía cuello y tronco 3ª Práctica: Neuroanatomía 4ª Práctica: Órgano da audición 5ª Práctica: Larínxe.	1ª Práctica: Osteoloxía cabeza 2ª Práctica: Osteoloxía cuello e tronco 3ª Práctica: Neuroanatomía 4ª Práctica: Órgano da audición 5ª Práctica: Larínxe.

Planning

Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Student portfolio	A1 A29 A32 B1 B2 B4 B7 B8 B9 B17 C1 C6 C7 C8	0	10	10
Guest lecture / keynote speech	A1 B1 B2 B4	30	60	90
Supervised projects	A1 A6 B1 B2 B4	0	16	16
Oral presentation	A1 A6 B1 B2 B4	0	6	6
Laboratory practice	A1 A6 B1 B2 B4	13	10	23
Multiple-choice questions	A1 A6 B1 B2 B4	2	0	2
Personalized attention		3	0	3

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Methodologies	Description
Student portfolio	O longo do curso o alumno tendrá que realizar tres cuadernos de Anatomía durante as horas de prácticas
Guest lecture / keynote speech	exposición dos temas por parte do profesor
Supervised projects	Se realizará un traballo tutelado en grupo dos temas do temario
Oral presentation	O grupo de traballo presentará e expondrá o seu traballo tutelado ante o resto dos grupos e ante o profesor
Laboratory practice	se realizarán 5 prácticas no laboratorio de Anatomía e o alumno tendra que aprender a identificar as distintas estruturas anatómicas.
Multiple-choice questions	se realizará unha proba escrita que constara de 10 - 20 preguntas curtas e algunha lamina anatómica para completar, dibujar e/o sinalar.

Personalized attention

Methodologies	Description
Student portfolio	desenvolvemento do traballo
Supervised projects	metodoloxía do traballo busqueda bibliográfica

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Laboratory practice	A1 A6 B1 B2 B4	Los alumnos deberán asistir a prácticas de laboratorio e participar.	5
Guest lecture / keynote speech	A1 B1 B2 B4	Se valorará la asistencia a clase así como su actitud y participación en el aula	2.5
Student portfolio	A1 A29 A32 B1 B2 B4 B7 B8 B9 B17 C1 C6 C7 C8	El alumno deberá realizar unos cuadernos en las clases practicas donde el profesor los revisará si están completos y calificará el trabajo del alumno	2.5
Supervised projects	A1 A6 B1 B2 B4	Se realizarán en grupos o individualmente.	5
Oral presentation	A1 A6 B1 B2 B4	El trabajo tutelado se expondrá en clase	5
Multiple-choice questions	A1 A6 B1 B2 B4	proba tipo test e láminas anatómicas	80

Assessment comments

Os alumnos deberán asistir as prácticas de laboratorio para facer o cuaderno. En caso de non asistir, a súa ausencia deberá estar xustificada.

Sources of information

Basic	Histología básica: texto y atlas. Au: Junqueira & Carneiro. Ed: Masson Histología: texto y atlas color. Au: Ross/Romell.Ed. Panamericana Neuroanatomía: texto y atlas en color. Au: Crossman, A.R.Ed. Masson Estructura y función del cuerpo humano. Au: Thibodeau.Ed. Harcourt Brace Anatomía General. Au: Kamina. Ed. Panamericana/ Maloine La Voz. Tomo 1: Anatomía y Fisiología de los órganos de la voz y del habla Au: Francois Le Huche, André Allalí. Ed. Masson Atlas de Anatomía Humana Sobotta. Au: Sobotta, J.Ed. Panamericana Atlas de Anatomía en Ortofonía. Lenguaje y Deglución. Au: David H. Mc.farland. Ed Elsevier Masson Atlas de Anatomía con correlación clínica". Tomo 3: Sistema Nervioso y órganos de los sentidos Ed. Panamericana Atlas de Anatomía Humana para estudiantes y médicos. Au: Kahle, W. Ed. Omega Nomenclatura anatómica ilustrada.Au: Feneis, H. Ed.Masson Anatomía de los órganos del lenguaje y audición Ed: Panamericana
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Para axudar a conseguir una contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do I Plan de Sustentabilidade Medio-ambiental Green Campus FCS, todos os traballos documentais que se realicen nesta materia serán entregados a través de Moodle, en formato dixital, sen necesidade de imprimilos.

De realizarse en papel:

- Non se empregarán plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara.
- Empregarase papel reciclado.
- Evitarase imprimir borradores.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.